

Premier Janez Janša v OZN: Čas je za konec dvojnih meril in konkretne spremembe

25.9.2026 - | gov.si

Predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša je danes nagovoril 81. zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov v New Yorku. Predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša je danes nagovoril 81. zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov v New Yorku.

V govoru je mednarodno skupnost pozval, naj besede nadomesti z dejanji, odpravi dvojna merila pri odzivanju na svetovne krize ter okrepi verodostojnost OZN z doslednim spoštovanjem univerzalnih načel. Predstavil je tudi dva konkretna predloga za večjo preglednost in nepristranskost delovanja Združenih narodov.

Osrednje sporočilo govora je bilo jasno: zaupanja v OZN ni mogoče obnoviti, če mednarodna skupnost enaka načela uporablja različno glede na državo, konflikt ali politične interese.

»Zaupanje se začne s preprostim vprašanjem: ali svoja načela uporabljamo dosledno ali samo takrat, ko je to politično priročno?« je poudaril predsednik vlade. Opozoril je, da so bili Združeni narodi ustanovljeni na univerzalnih načelih suverenosti, enakega dostojanstva, vladavine prava, mirnega reševanja sporov in varstva človekovih pravic. »Toda načela izgubijo svoj pomen, če se uporabljajo selektivno.«

Predsednik vlade je spomnil tudi na pobudo, ki jo je pred Generalno skupščino predstavil že pred 14 leti in s katero je mednarodno skupnost pozval k oblikovanju učinkovitejšega mehanizma za preprečevanje genocida in drugih množičnih grozodejstev. Ugotovil je, da pobuda kljub veliki začetni podpori ni bila uresničena in da je svet danes od zastavljenega cilja še bolj oddaljen.

Kot enega ključnih problemov je izpostavil različna merila pri odzivanju na svetovne krize. Ob tem je poudaril, da trpljenje palestinskih in izraelskih civilistov zahteva resno in trajno pozornost ter da je vsako civilno življenje pomembno. Hkrati pa je opozoril na preganjanje kristjanov po svetu, množično nasilje v Nigeriji, kršitve človekovih pravic v Iranu in naraščajoči antisemitizem.

»Če je vsako civilno življenje pomembno, zakaj je naša nujnost od ene krize do druge tako različna? To ne pomeni, da bi morali eni krizi namenjati manj pozornosti, ampak da moramo biti do vseh doslednejši,« je dejal. Po njegovih besedah bi morali odziv mednarodne skupnosti določati predvsem obseg, trajanje in resnost trpljenja, ne pa geografija, politična zavezništva, medijska izpostavljenost ali politični vpliv.

Pomemben del govora je namenil tudi ruski agresiji na Ukrajino, ki predstavlja očitno kršitev Ustanovne listine OZN ter neposreden napad na suverenost in ozemeljsko celovitost države članice. Opozoril je, da mednarodna skupnost ruske agresije ob okupaciji Krima leta 2014 ni učinkovito ustavila, posledica nekaznovanosti pa je bila obsežna invazija leta 2022.

»Če lahko močna država s silo zaseže ozemlje svoje sosedo, postane vsaka manjša država manj varna,« je poudaril predsednik vlade.

Pozval je k vrnitvi vojnih ujetnikov in civilnih zapornikov ter ukrajinskih otrok, ki so bili prisilno

premeščeni ali deportirani. Cilj mora ostati pravičen in trajen mir, ki temelji na Ustanovni listini OZN ter suverenosti in ozemeljski celovitosti Ukrajine. Ukrajina mora polnopravno sodelovati pri vseh odločitvah o svoji prihodnosti, vsak dogovor pa mora vključevati verodostojna varnostna jamstva pred ponovno agresijo. Slovenija bo Ukrajino še naprej podpirala tudi na njeni evropski poti.

Predsednik vlade je ob opozorilih predstavil tudi dva konkretna predloga za spremembo delovanja Združenih narodov.

Prvi je vzpostavitev neodvisnega mehanizma, odgovornega Generalni skupščini, ki bi vsako leto primerjal obseg, trajanje in resnost največjih svetovnih kriz z obsegom in naravo odziva mednarodne skupnosti. Njegov namen ne bi bil določanje političnih sodb, temveč večja preglednost in prepoznavanje morebitnih vzorcev selektivnega odzivanja.

Drugi predlog je okrepitev varovalk pred politično instrumentalizacijo mandatov in institucij OZN. Njihova verodostojnost mora temeljiti na preglednih postopkih, doslednih merilih in enakih standardih presoje za vse države članice.

»Če želi ta organizacija obnoviti zaupanje, mora začeti tako, da lastna načela uporablja dosledno,« je poudaril predsednik vlade.

Ob tem je zavrnil možnost, da bi bil odgovor na pomanjkljivosti sedanjega sistema slabitev multilateralizma. Nasprotno: »Odgovor ni v slabitvi multilateralizma. Zaščititi ga moramo pred instrumentalizacijo.«

Združeni narodi, ki zagotavljajo rezultate za vse, po njegovih besedah ne morejo biti organizacija, ki se na nekatere krize odziva glasno, na druge pa tiho. Zaupanje bo mogoče obnoviti takrat, ko bo trpljenje ljudi samo po sebi zadosten razlog za ukrepanje, ne glede na politične okoliščine posamezne krize.

Predsednik vlade je govor sklenil s pozivom k odgovornosti mednarodne skupnosti za prihodnost multilateralnega sistema.

»OZN, ki ne more spoštovati lastnih načel, nima podlage, da od sveta zahteva zaupanje. Ljudem sveta ne dolgujemo čustvenih besed, temveč institucijo, ki je dovolj dosledna in daljnovidna, da je vredna njihovega zaupanja,« je zaključil.

<https://www.gov.si/novice/2026-09-24-premier-janez-jansa-v-ozn-cas-je-za-konec-dvojnih-meril-in-konkretne-spremembe>